

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμπος Μοντεχρήστου»)

"Αλλος ήταν ό λατρευτός της Βιλεφόρ, δέξιεωμένος σχεδόν μπρός στο Θέα Ενόχου, υστερά από την τραγική παραφρύση του κι από τὸν τραγικώτερο θάνατο του... Και τὸν θεριζέ τόσο περιφρονητικά «Άλλον», τὸ ίδιο του τὸ παιδί που ήταν και παϊδί της!

—ΒΕΝΕΔΕΤΤΟ ΜΟΥ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ, ΆΜΑΡΤΑΝΕΙΣ! ΜΟΥΡΜΟΥΡΙΣΕ ΆΝΤΡΙ-
ΧΙΑΣΜΕΝΗ ΆΚΟΜΗ. ΞΕΡΕΙΣ ΌΤΙ ΔÈΝ ΈΧΕΙΣ ΠΕΙΑ ΠΑΤέΡΑ;.. ΞΕΡΕΙΣ
ΩΤΙ ΕΙΝΕ ΒΕΚΡός ΠΕΙΑ ΈΚΕΙΝΟΣ ΠΟÙ ΣΟÙ Χάρισε τή ζωή σ' αύτόν

"Η λύσσα τοῦ φριχτοῦ κακούργου ξεχελίσε ἀσυγκράτητη, ἀνιερη, κολασμένη. Οὐρλιαξε:

—Πέθανες;.. Πέθανε^δ καταραμένος;.. 'Η σάρκες του νά μήλωσαν πολιτικό, ποτέ!.. Κι' ο τάφος του νά τὸν έρεστ!.. Πλέθανες, μά κακέπτηκε και νά μὲ τυραννήση πάλι!.. Μούστιελε χτές εώνια την ἀδελφή μου, ἀπόνη κι' ἄχρεια σάν κι' ἔκεινον.. Και μέ οὐρίθησε αὐτήν. Μου μιλούσε κι' ἔτρεψε διότι ἀπέτρεψε για μέλισσες!.. Ούτε τὸ χέρι της δέν μοβδώσε, ούτε τὸ χέρι μου δέν μοβδώσε κι' ούτε μὲ εἶπε: 'Αδελφέ μου!.. Στεκόταν μακριά μου σαστιομένη, μουδισμένη, σάν ν' ἀντίκρυζε τὸ δλάνιοχτο στόμα φειδίου!.. Πόνεσσα ἀφάνταστα διὰ τὸ διντύρωμα της τὸ πυρανικό.. Κι' αὐτὸ τὸ αἰματόπρα προσθλητικό και βασανιστικό για μένα μέντικρυπαμά της ἤταν Ἐργού ἔκεινον τοῦ 'Αλλού!.. 'Ηταν, λέει, ή τελευταῖα του θέλησι νά παρηγορθῶ διὰ τὴν επισκεψή της ἀθλίας σάν κι' ἔκεινον ἀδελφῆς μου!.. Χαχάχα, χαχανά!

"Η κυρία Δαγκλάρ λαζανιάζε... Τό διαθολικό έκεινο γέλιο,
της παρέλυε τά τόσα τυραννισμένα νεύρα... "Ήταν έτοιμη νά
ξεφωνίση άπο φρ κη, νά φύγη μακρά καί τρε-
χάπτη απ' τόν θρυκόλακα αύτόν..."

Ο Βενέδετο είδε την κατάσταση της και κατάλαβε ότι ήταν καταστρεπτική για τα μαύρα σγέδια του. Θέλησε λοιπόν να έπανορθώσει τη «γκάφα» του, την όποια προκάλεσε ή ασυγκράτητη λύσσα της ψυχής του και μεταμορφώθηκε μάεσσω... Ήγεινε ξαφνικά ήμερος σαν άρνακι... Και πάλι ή ψευτικά μάστικα της ύποπτρικής συντριβής ξανασκέπασε τό δόλιο πρόσωπό του...»

Και μουρμούρισε χαμηλόφωνα:

— Συγχώρεσε, με, μπερούλα μου... Σέ κάνω νά πονήσαι κι' έχω, τόσο!.. Είμαι τρελλός!.. Λόγια όλασφημα κι' ένοχα, θγάινουν άθελά μου απ' το στόμα μου!.. Μά θερές δέν μου τα υπόλογιζεις!.. Μου τα συγχωρει, γιατί είναι λόγια ένδος τρελλού από άφαντασθη δυστυχία πλάκαυτός του!..

Και μὲν θεατρικά μελοδραματικά κινήματα, συνέχεισε:
—“Ω, τὸν συγχωρῶ κὶ ἔκεινον... τὸν πατέρα μου!.. Μοῦδωσε
τότε τὴν ζωὴν, μὴ θέλησε παρεύθειν νά μοι τὴν ἀφάρεσθη, ἐντά-
φαζούντας μὲν ζωντανὸν. Κ' ὑπέρα ἔγινε ἡ ἀφορμῆ νά δυστο-
χήσω τόσο στὴ ζωὴ!.. Μέ τον συγχωρῶ!.. Γιὰ χάρι σου κι'
πάση καθήκον μου στὸν “Υψιστὸ Κριτή, συγχωρῶδε μόρφυσα τὸν

αμιρού και νεκρό πείστη πατέρα μου! Αυγούσιοι ἀπέργυραπτης ψυχικής ὀγκαλιώσεως ἔπνιγαν τώρα τῇ φωνῇ μητέρα. Ή ἀτιμή κωμοδία τοῦ παιδιοῦ της, εἶχε σηκώσει στην απλάγια της τρικυμεῖς εὐτυχίσμενον αἰσθητήματαν. Τὸν κύπτας μὲν ἔκστασις τώρα καὶ τῆς φαινόταν ὅγγελος ἔξαγνισμένος, μὲ φωτοστέφανον γύρω στὸ ξυρισμένο του κεφάλι... Ακολουθήσαν λίγες στιγμές ἀμοιβαίσας φρεγάς, κατὰ τὶς διποίες ἢ μη τέρα παραδινόντα μὲ δλη τὴν ὄπαρη, τὶς στὰ χάδια μιᾶς ἀνεκλαλήτης εἰδισαννίας, ἐνῶ ὅταν τρισάθλιο παιδί στριφογυρίζει στὸ μωδό του μὲ κυνικὴ ψυχρότητα σχέδια ἐπιειδών... Ξαφνικά δὲ Βενέδεττο μωμούριος:

—“Ωστε...λοιπὸν ἀναχωρεῖτε, μητερούλα μου;
Τὰ λόγια τοῦ ἔθγαιαν «μὲ τανδίλιος τό στόμα του. Βο-
λάδισκοπούσε, θεωρούσε κατάλληλη πειά την ώρα νά βολιδο-
κοπήσῃ ὁ δύχρειος ἐκείνο τὸ δόποιο πρὶν είχε δονομάσει «ψητό». Βολιδοκοπούσε τώρα ἐκείνο τὸ «μητέρα» του. ἀλλὰ τὴν «κάτοχο»
το ποθιτοῦ ἐκατοπιώσθη!..”

—Ναί, παιδί μου... Αύριο τέτοια ώρα, θάξω έπιτιθαστή πειά στό πλοϊό και θάξω έγκαταλειψείν γιά πάντα την Εύρώπη!...
—Αλλά του λες αυτό, δύο ή τρεις μέρες μετά; Ή πάντα;

— Αλλα, τουλαχιστον, δεν θ' αναχωρησετε μονη!.. Με συγχω-

ρείτε γιά τις ἑρώησεις μου, μάτι τρέμω γιατί σᾶς δυο σάς σκέπτομαι ἑκτεθειμένη σὲ τόσο μακρυνό ταξείδι!..

—“Ω, μάτι ἀνήσυχης, παιδί μου!.. Θαχω συντροφιά μερικές ἅγιες γυναίκες, ή δύοιες ἀπό καιρό ἔχουν μπαρνηθῆ τὸν κόσμο γιατί ν' ἀφοισιώθουν στὸ Θεό!..”

—“Α, ναι!.. Ξέρω, μητερούλα μου... Τώρα θυμάδυμαι: Θά εἶναι ἔκεινες στὶς δύοις ἔγκατελεῖψατε καὶ τὴν περιουσία σας!

Καὶ χαμογελῶντας θλιβερά ὁ ἀδελφός, δὲν κρατήθηκε νὰ μὴν προσθέτη:

—“Σᾶς κούσιος δύμως κάπως ἀκριβά, μητέρα μου, η προστασία σας ὡν μάτων γυναικῶν!..”

Η κυρία Δαγκλάρ σκήτητο προταγμένη. Ξανάθλεπε πάλι τὸ σατανά, κρυμμένον στὰ σάφρακτικά αὐτὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ της. Καὶ μουρμούρισε μὲν ἀγνώστη:

—“Ἀκριβές!.. Μάτι ἔχνας ὅτι ἀκριβά ἀγοράζοντας δλες η προστασίες, ἐδῶ κάτω.. Καὶ ἔχνας πόσα διπάναντας, παιδί μου, γιά νά σε ἀποσπάνως ἀπ' τὸ δόμιο τῆς λαμπτόμου;

Καὶ χωρὶς κι' αὐτή νά τὸ Θέλη, τὰ μάτια τῆς καρφώθηκαν ἐπίμονα καὶ γλαρύ στὸ λαϊκοῦ τοῦ Βενεδέτου!

Θά δοκίμασε ἀφαρδώς κάπως «γαργαλήτως» ἑκεῖ, ὁ ἀδελφός, γιατὶ ἀδελφὸς του κι' αὐτὸς στηκώσει τὸ χέρι του καὶ χάινεψε σπασμωδικά τὶς σάρκες τοῦ λαϊκοῦ του..

Καὶ θυμόταν κι' ἀνατρίχιαζε δυο θυμόταν, ὁ κατάδικος: “Αν εἴλυν φανῇ ἐπιτεκίες οἱ ἐνόρκοι... κι' ἀν οἱ δικασταὶ δὲν τὸν εἰχαν στελεῖ στὴ λαμπτόμο.. ἀπόδω ωφειλόταν στὰ ἀνυπόλογιστα ποσά, τὰ δύοις εἶχε διπανήσει σὲ δωροδοκίες ἡ μητέρα του καὶ στὶς πυρεώδεις ἔνέργειες της σὲ παν συρρα πρόσωπα, γιά νά μεσολαθήσουν ὑπέρ τοῦ παιδιοῦ της!

Τὶς ἀλλόκοτη ἦταν η σκηνὴ ἐκείνη...

Απ' τὸ ἔνα μέρος ὑπανόταν ἡ Πιστος στὸ θέο, ή Ἀγάπη, ή Στοργή, ή Μεταμελεία, σὲ δλη τὴν ειλικρινή δάχυση τους: ‘Η μητέρα, η κυρία Δαγκλάρ!

Κι' ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος, ἀντικρυστή, σερνόταν σαν φείδη ή Ὑποκρισία, ή Ἀτιμα, ή Ψυχρός ‘Ὑπολογισμός, σὲ δλο τοὺς τὸν ἀπειθή κυνισμό: ‘Ο υἱός, δὲν Βενεδέτο!

Καμπιά χειρονόμια, καμπιά διδύμωσι, κανένας λόγος δὲν δηγήκει απ' τὸ στόμα του, χωρὶς προηγουμένως νά μετρηθῇ καὶ νά ζηγοιτῇ καλά.. ‘Ολα ἀπέλθεπαν σ' ἔναν κρυφό σκοπό, κι' ὁ σκοπός του αυτὸς φανερωνόταν στὴν ψυχή του ως ἔξης:

—“Η μητέρα μου ἔχει ἔνας ἐκπατομύριο.. Μοῦ εἶτε πώς

θὰ τὸ παράδινο στὶς 24 Φεβρουαρίου καὶ στὶς 25 θάφευες γιατὶ κεῖ ποὺ θὰ τὴν ἔστελναν οἱ καλόγεροι..

Οι καλόγεροι στοὺς δύο σους θὰ χάριζε τὸ ἐκατομύριο της.. Λοιποὶ στημέρας ἀκριβώς, ἔχομε 24 Φεβρουαρίου!.. Ποῦ εἶνε τὸ ἐκατομύριο αὐτῷ.. Τίδωσε σ' αὐτοὺς κι' τὸ κρατεῖ στὴν κατοχή τῆς ἀκόμη!

Καὶ τὸ μυστικό νοτοποιεῖται γύρω απ' τὶς ἀγωνιώδεις αὐτὲς ἀπόρες του, δύος ή τέρτυρις στριφογυρίζει υπουργά γύρω ἀπ' τὸ κοινωνέλον λιοντάρι, χωρὶς να τολμάνει νά τὸν ἐπειθῇ.

Μάτι δὲν Βενεδέτο, πιὸ θριμμώχος ἀπό τίγρη, ἀποφάσισε νά ἐπιτεθῇ.

Καὶ ξαφνικά ρώπασε ὅτι καταστροφής καλύκυτά:

—Μητέρα μου, εἶνε λοιπὸν ἀλήθεια δτι καταστροφής καταστροφής γιατὶ μένει;

—Καὶ πραγματικά φροντίστε τόσο πολύ, γιά νά μοδ χρηγήσουν χρήσι:

—Ναι, παιδί μου!.. ξέδειψα ἀπειρα χρήματα γι' αὐτὸν τὸ σκοπό. Κι' δὲν δέν τὸ κατώρθωσας ἀκόμη, πότε μου—ὅπου κι' ἀν πάρα—θὰ τάφω νά σκέπτωμαι τόπο, τὸ δέητημα!

—“Αχ, ἀλλοίμονο, μητέρα! Εἴσαντε σταρακτικά δὲν Βενεδέτο, ἐνώ η ψυχή του ἀγαλλιούσας καθὼς πλησίασε ἔται σιγά-σιγα στὸ σκοπό του: Ομολογήσας δτι στόμελον θὰ εἰστείναι ἀνίσχυρη ἐντελῶς!

—Τι θέλεις νά πης, παιδί μου;

—Νά, θὰ εἰστεί τόσο φτωχή στὸ μέλλον δυο κι' ἔγω γένδ στὸ κατέργο μου.. Δέν θάχετε πειδὲ χρήματα γιά νά φροντίσετε..

—Μητέρα!.. Νά, καλόμα.. Εἴνε στὴν κατοχή μου ἀκόμα, τὰ χρήματα αὐτά! διακαρποτήθηκε μὲν ζωρή ταραχή η κυρία Δαγκλάρ.

Κι' η φωτὴ γυναικά, ή δυστυχισμένη αὐτὴ μητέρα, ἔνοιασε τὰ οπλακιά της νά ἀναπαταστοῦν ζηγριά, τυραννικά.. Σε πεπτόταν τὰ λόγια τοῦ παιδιοῦ της καὶ τὰς τάσσικες σαν μιὰ διακριτική μομφή ἔναντιν της. Τῆς φαινόντας πώς δὲν Βενεδέτο της ήταν δυσαρεστημένος μαζὶ της, γιατὶ παράδινε ἔναν ἐκατομύριο δλό-

κληρο σὲ ρασοφόρους—για τὶς ἀμφιθόλες ἐκδούλουεσι των—ένω ων μπορούσε να τὸ χρησιμοποιητη επιτυχως, προς ὄφελος τοῦ παιδιοῦ της!

Καὶ μεσά της, μέσα στὸ ἀναστατωμένο μυαλό της, σκεπτόταν: —“Ω, τοχη ευτυχώς ἀκόμα, τὸ ἐκατομύριο αυτό!.. Κ' ιως, ξεδεύοντάς το ολο, να σων τὸ παιδιο μου απ' τὴν ἀτιμα τοῦ κατεργοῦν..” Ω, παιδί μου!.. Παιδί μου!..

Κι' ο δενέδετο, ή κτηνώδης απλοστία πρωσοποιημένη, μουρμούριζε ἔξαλλος ἀπό κρυφή χαρό:

—“Ω, τοχη ευτυχώς ἀκόμα, τὸ ἐκατομύριο αυτό!.. Μά δὲν θὰ προλάβῃ, η ήλιθιά, να τὸ χαριτί ίσση ήλιθι σ' ἑκεῖνα τὸ μάρτα κοράκια!..”

Αναστήκασε τὸ κορμι του, τώρα. “Ηταν ώραίσ σ' αὐτὴ τη στάση, στάση ὑποκριτική ἀνύρωπον μεγαλεώδους, δ' ὅποιος ἀναζητούσει ὅμως καὶ τοῦ διποίου ἔνας φωτοστέφανος δάκιο μαρτυρίου, φωτιζει τὴν ἔγκατελεψί τη μορφή του!

Ακούμη μια ὑπέρτατη ψυχῆς προσπάθεια, κι' ὁ ἀχρείος Βενεδέτο κατωρθωσε νά..δακρύστη!

Μουρμούρισε τότε μ' ἔγκαρτέρησι δισιμάρτυρος καὶ μὲ συντρήψη ψυχῆς προσποιητή:

—“Ωστόσο, είμαι υποχρεωμένος νά τελειώσω τὶς ἡμέρες μου ἐδώ. Αχ, μητέρα..εἰνε θλιβερή ή τύχη μου..ἀπασιασι!..” Εχω πικρό μετανόησε για τὸ ἀμαρτωλό μου παρελθόν.. στὸ ὅποιο..δηλούστο ή εδύνη μου δεν είνε δλόκληρη δική μου!..”

Σκιρτήσε ἀπό πόνο η κυρία Δαγκλάρ. Τὸ παιδι της τὴν κατηγοροῦσε μὲ λεπτότητα, τώρα. “Εκανε ὑπανυγμό για τὴν ἔγκατελεψί του διπά τοὺς ἔνοχους γονεῖς του.

Ο δενέδετο αντειθήθη τὸ σκιρτήμα. “Εκανε πώς δὲν τὸ εἰδε δύμως. Κι' ἔξακολούθησε μὲ πειροστέρη ὑποκριτική κατάνυξε:

—“Κι' ἡ μετάνοια μου είνε τόπη, δωτε ὁ σπαραγμός μου μεγαλώνει δσ όλεα τὴν τωρινή κατάντεια μου..θέε μου. είνε φριχτό νά ζήσω τὸσα χρόνια, μέσα σ' αὐτὴ τὴν κόλαση καὶ στοὺς κακούργους ποὺ μὲ τριγυρίζουν..” Αχ, νά μοδ δινοταν μιὰ χάρι!.. Νά μοδ χάριζαν τὸ διπλοίτη τῆς ἀτιματικής ποινής μου..” Θά πραγματοποιοῦσα ὁμέως τότε, ἔνα προσφαίλεσ μου δινειρο: “Ενα μικρό σπιτάκι, μά σύντροφο τῆς ζώης μου θελκτική και νοικουρούλα, μά τιμια ἔργασια, ψωμι κερδιμένο μὲ τὸν ίδροτα μου καὶ μὲ τὴν δημιαία κούρασ μου..μου..γύρω μου νά παζουν!..”

—“Ω, μητέρα!.. Μά εἰνε ἀργά πειά, για τὴν πραγματοποιητή στούς τέτοιου δινείρου..” Είνε πολὺς ἀργά, για μιὰ ζήση μου στὸ μέλλον, εὐτυχισμένη καὶ γαλήνια!..”

—“Οχι.. Οχι, παιδί μου!.. είτε η κυρία Δαγκλάρ, πνιγμένη ἀπ' τοὺς λυγυνός της. Μήν το λέεις αὐτό!..” Οχι!.. μπορεῖ νά είνε καιρός ἀκόμη!..” Ισως μπορέσω νά σε σώσω!..” Ισως ή κάρις νά μην είνε τόσα δισκολοκατόρθωτι..”

Κι' ἔσφιξε στὰ γέρια της τὸ κεφάλι της ποὺ βούζε. Ζητοῦσε μιὰ διακούφισι δποιαδήποτε, γιατὶ ή τύφεις της καὶ τὸ διαξελισμό της μητρικής στρογῆς τη τὸν πονούσαν την τυραννούσαν δηρια..” Ω, δις μπορούσε νά σωση τὸ δέιλοπάτρευτο αὐτὸ τὸ παιδι της, τὸ ώραδο, τὸ εὐγενικό, τὸ σπαραγμένο μὲ τὸν κατατρεψη τῆς μοίρας κι' ἀπ' τὶς ἀμαρτίες των γονέων του..”

Σήκωσε τὸ δικαύρωρεχο πρόσωπο της ἀποφασιτικά κ' είπε: —Παιδί μου, καμμένο παιδι, δῶσε κι' εσύ τη συμβούλη σου!.. Πές μου, τὶ μπορω νά κάνω γιά σέντα;.. Ναι, τόχο τὸ ἐκατομύριο αὐτό..” Οδάλκηρο, σε χρωστ νομίσματα καὶ σὲ λίρες ‘Αγγιας!.. Μά θὰ τόδινα δίχως διστογμό δλόκληρο, δίχως καθοδίου νά βαρυγουήσα..” Φτάνει μονάχα νά σε σώσω!..” Ω, νά σὲ δηράλω μὲ δῶδι..”

‘Ο δέβας τὸ κατέργο, φαινόταν σὰν νά μὴν ήταν παρων. Ακουμπισμένος στὸ τζάμι τοῦ παραστάτου, ἔκει στὸ δέθμος τῆς αιθουσής, ήταν θυμισμένος στὴν ἀνάγνωση τοῦ προσευχατορίου του.

Στὸ δικουρια τῆς λέξεως ‘έκατομυρίου’ καὶ μάλιστα ἐκατομύριο ζωντανοῦ, σὲ χρυσάρι καὶ σὲ λίρες σίγουρες ‘Αγγίλαις’, δὲν θενέδετο ἀντρικήσασε. Χειμάρρος θηριώδους ἀπληστίας, έξειδησε πάτη τη μαύρη τη ψυχή. Τὰ λαμπερά του μάτια προστιλώθηκαν στὴ φωτὴ γυναικεία ψηφαρίδης δηλητικό του μάτια πεινασμένης γάτας σὲ ψάρι. Δυστυχῶς, τὰ δάκρυα θύλωνταν

τὸ θλέμια τῆς κυρίας Δαγκλάρ. Κ' ἔτσι δὲν μπόρεσε νὰ προ-
σέξῃ τις ἀνησυχητικές, ἀλλὰ κ' ἀστραπαίσες αὐτές ἄλλαγές, στὸ
ὑφος καὶ στὴν ἐκφραστὴν τοῦ ἀθλίου καταδίκου. Καὶ προσεχοντας
κυνάχα στὸν δικό της σπάραγμο ἔξακολούθησε:

—Ναι, θέδινα θλω τὰ λεπτά μου... ἀρκεῖ νὰ σ' ἔσωντας ἀπὸ
δῶ μέρα!... Κι' όχι μόνον αὐτή τῇ θυσίᾳ θύκανα, πατιδί μου,
ἀλλὰ καὶ τὴ ζῆται μου θέδινα... ταὶ τὴ σωτηρίας οὐν οὐτὴν
"Αλλά Ζώη!... Παιδί μου!... παιδί μου!... Μονάχα, πές μου,
δόθηγε με, τι πρέπει νὰ κάνω!

"Ενας κρυφός κατασθόνιος χαμηλόφυλο φώτισε τὰ χελή του Βε-
νεδέττο. Καινούριο δάκρυ ἔλαψε στὰ μάτια του. Απλωσε τὰ
χέρια του μὲ έξακη ὑποκράτηση τράβηξε στὴν ἀγκαλιά του τὴν
κυρία Δαγκλάρ, καὶ τῆς φιλήσισε μὲ τὴν πιὸ γλυκεῖα φωνὴ του:

—Πόσο είσαι καλή, μητέρα μου!... Μητροπόλισα μου!

"Ἐκείνη λύγισε, μισολίποτη μητέρα. "Ἐγκαταλείφθηκε στὴν ἀγκα-
λιὰ τοῦ πατιδίου της. "Ἐνοιωθε τόσο εύτυχισμένον τὸν αἴστο της,
λοτερεύει τὴ μαρτυρική της ζωὴ τὸν τελευταῖς αἰτῶν χρό-
νων!... Τὸ μητρός της φίλτρο, συγκρατημένο τόσα χρόνια, σχε-
δὸν πνιγμένο μέσα στὴν ἀμφικτιωτικὴ ψυχὴ της, ἔσχειλικὲς ἀσυγκρά-
τητο, κυριαρχικὸ τώρα. Καὶ τῆς ἔσχαγνυε τὸ ἔνοχο παρελθόν,
τῆς ἔσθησης τὶς περασμένες θλίψεις καὶ τὴν διψώψεις τῶρα σ' ἔνων
γαλάζιο οὐράνιο συγκινήσεως κὶ εὐθύλασσα:

Καὶ ἀσφανίκα, σκίρτησε μέσα στὰ μπράτσα τοῦ πατιδίου της—
σαν νὰ ξυνέψουσε ἀπὸ ρόδινες δινειρόπολήσεις
—γιατὶ δὲ Βενεδέττο τὴ ρωτώσει:

—Ποῦ θά μείνης ἀπόψε, μητέρων μου;

"Η κυρία Δαγκλάρ, δίχος ν' ἀποτραπήσῃ
διπτὴ τὴ γλυκεῖα ἐκείνη ἀγκαλιά, τοῦ ἔξωμο-
λογήθηκε δῆλα δᾶσα τῆς εἰγαν συμβοῦς δῶς τότε...
«Ω, θὰ είναι μόνη ἀπόδι τὸ δωμάτιο τοῦ
ἔσθημερού τοῦ Μπασέ!» σκέφτηκε μὲ ἀγρία
χαρᾶ δὲ Βενεδέττο.

Μά ξύθισε μὲ ἀπελπισία πάλι τὰ νύχια του
στὸ ξυρισμένο δέρμα τοῦ κεφαλιού του: Εἶχε
σκεφτή ἀμέσως, διπτὸ τὸ δικό της μακρύσ,
κι' δὴ διδοὺς ήταν φυλακισμένος!

"Ωστόσο, διψώσε νὰ μάθῃ, τὶ σκεπτόταν τώ-
ρα νὰ κάνῃ η πιτέρα του. Καὶ μὲ τρόπο τὴν
ξαναρώτησε πάλι:

"Η κυρία Δαγκλάρ τὸν ἀκουγε μ' ἔκστασι. Καιματί
σχεδίασε ἀπόλογως ὑποψία—γιὰ τὰ κατασθόνια
σχεδίασε τοῦ—δὲν θέμαται στὸ μιαρό της.

Κι' ἔνων ἔνων δαπνήσουσε η φοερή πονή τοῦ
θορηρᾶ, κι' ἔνων ὅλοκληρο τὸ κτήριο φαινόταν
νὰ συγκρατεῖται διπτὸ τὸ θεμέλιο του. Ἐκεί-
νη—μὲ ἐμπιστοσύνη νινούει στὴν ἀγκαλιά του
Βενεδέττο—μουρμούριζε:

"Φεύγουσας διπτὸ ἔδω, θὰ ἐπιστρέψω στὸ
Μπασέ... Ξέρεις, εἰμαὶ λιγάκι δειλή καὶ φο-
βούμαι νὰ περάσω νύχτα διπτὸ τὴν κιλισούρα
τῶν Βεσλιούλ. Νά, ἀκου πῶς φυσάει ξέω!..
Θὰ μείνω λοιπὸν ἀκόμη λίγο στὸ Τούλων κι'
δέμεστος θέτερα θὰ ξεκινήσω γιὰ τὸ Μπασέ!..

—Ναί, θέθασα, μητέρα μου!... Δὲν κάνει νὰ
λειώσης τὸδες δημοτὸς κεῖ!.. Τόσα χρήματα
ἔκει, κι' ένων ίνα λείπης, είναι οὖν ἀπικίνδυνο
λιγάκι!... Μά, πάλι, μόνη σου ἔκει, τὴ νύ-
χτα;

—Μπα, μὴν ἀνησυχής, παιδί μου... Τάχω κα-
λά φυλάξει, στὸ ιτουάλπι ποὺ σου είπατε... Καὶ
δὲν φοβούμαι, ἀπίστης, που θὰ κοιμηθῶ μόνη
μου σὲ κεῖνο τὸ δγνωστο καὶ ἀλλαγῆ μέρος!..
"Αχ, τίποτε δὲν φοβούμαι πειά!.. Ἀξίζει τό-
σο λγ' ο, ή ζωή μου!...

Ο Βενεδέττο θάδιζε πρὸς τὸ οκοπό του ἀρ-
γά, μὲ σίγουρα. Μὲ ἀλλαγῆς ἀκόμη ἀπίτηδεις
ἐρωτήσεις, ἔμαθε δῆλα δῆμε νὰ φούνει
σύνεφα οὐράνιας ἔρριψεν τὴν ηγετικὴν σκοτάδι. "Άλλωστε, κόν-
τευε καὶ τὰ συρουπώση πειά.

Ο ἀδέστης τῶν φυλακών πλήσιασε.

—Κυρία! Είτε μὲ καλωσόνη. "Η συνέντευξις σας ἔπειρε νάχη
τελεύταις πειά. Είνε καιρὸς νὰ πάρω τὸν κατάδικο!

Στένοξε δύποκανά ή κυρία Δαγκλάρ.

—Εὐλόγηστε με, μητέρα μου! φιλήσισε δὲ Βενεδέττο γονατί-
ζόντας.

—Ο θεός νὰ σὲ προστατεύῃ, παιδί μου! φιλήσισε μὲ λυγμούς
κι' ἔκεινη. "Ἄς μοῦ δώσω τὴ δύναμι νὰ σὲ δοθήσω!

Τὸ χέρια της ἔτρεμαν κι' ἔκαγαν διπτὸ τὸν πυρετὸ τῆς ἀγω-
νίας της, καθὼς τὰ είλε ἀκούμπισμένα ἐπάνω στὸ κεφάλι του.

Οι δευομόλακες τῆς συνοδείας, είχαν μπή πει στὴν αἰθου-
σα, εἰδοτημένοι διπτὸ ἀδέστη. Ο Βενεδέττο, πνιγότας τὸν
προσποιητὸς λυγμούς του, φυλακώντας τὸ γέρο τῆς μητέρας του. "Υ-
στερα, σιωπόλος. σκυφτός, σαν νὰ τὸν λύγιζε τὸ βάρος τῆς συμ-
φορᾶς καὶ τῆς ἀπεργράτης συντριβῆς του, ἀκόλουθος τοὺς
δεομόφυλακς του.

—Παιδί μου!.. "Αχ, παιδί μου!.. "Αχ, παιδί μου! ξεφώνισε

σπαραχτικά δὲ δύστυχη μητέρα, τρέμοντας. Μεῖνε ἀκόμη λγο!..
Ακόμη λγο!.. Θεέ μου!

Ο δέσθας τὴν συγκράτησε γιὰ νὰ μὴν πέσω. Κ' ἡ συνοδεία
μὲ τὸν Βενεδέττο, θυγῆκαν καὶ χάθηκαν στὸν μακροσκότειν διά-
δρομο...

Βάραιν τώρα τὴν κυρία Δαγκλάρ τὰ κοινὰ παρηγορητικὰ
λόγια τοῦ διεθᾶ. "Ἐνοιωθε ἀσφυξεῖα τὸ τυραννισμένο στήθος της
καὶ θιάσταν νὰ θηγή τὸ γρηγορώτερο διπτὸ κόλασι ἐκείνη.

Εὐχαριστεῖσε μὲ θέρμη τὸν Ιερέα. Καὶ δινοτάς του ἔνων χιλιό-
φραγκο, τοῦ εἶπε:

—Ἄν ξέρετε κάπου, καμιαὶ θλιψιὲ, ποὺ νὰ μπορή νὰ ἀνακου-
φιστῇ μὲ τὰ χρήματα σύτατά, δάνακουφίστε τὴν τότε, γιὰ τὴ σω-
τηρία τοῦ δύστυχημένου μου πατιδίου!

Κατόπιν θυγῆ τρεχάτη, σὰν νὰ τὴν κυνηγοῦσαν, ξέω διπτὸ τὸ
κτήριο.

Ἐξω ἀπ' τὴ μεγάλη πύλη, στὸ πειζοδόριο πειά, στάθηκε ἀ-
πότομα. "Ο σπαραγμός της τὴν κλόνιζε κ' ή θύελλας-πού μω-
γκριζε—ἀπέλουδος νὰ τὴ σαρώσει σὰν φερό. "Ο δαιμονισμένος
θύρυσθος τῶν κυμάτων ποὺ πλημμύριζαν τὴν προκυμαία κι' ἔ-
παζαν σαν κανονές τῆς προδενούσα τρόμο.

—Θεέ μου, θοιηθοέ με! ωφύρισε.
Τυλίχτηκε ςτερεό σφιχτά στὸ ἐπανωφόρι της καὶ ζαδίζοντας
μὲ δυσκολί, τράβηξε γιὰ τὸ ἀμάξι της.

ΙΣΤ'.
Η ΔΡΑΠΕΤΕΥΣΙΣ

Μόλις εἶδε δὲ σανσέλμο τὸν Βενεδέττο, οὐ-
τερα διπτὸ τὴν συνέντευξι του μὲ τὴν κυρία
Δαγκλάρ, θάστηκε ἀμέσως νὰ πάν κοντά
του με τρόπο.

—Λοιπόν, τι νέα; τὸν ρώτησε χαμηλόφωνα.

Ο Βενεδέττο δὲν ἀποκρίθηκε ωθιθὺς ἀμέσως. Είχε καθίσει μπρὸς σ' ἔνων σωρὸ διέλ-
λων, γιὰ νὰ φύλαξεται ἔτσι διπτὸ τὸ μανιθέδες
φύσημα τοῦ ψυχροῦ θορηρᾶ. Μά ήταν τόσο
χλωρός, καὶ τὰ διπτὰ σχεδόν χειλή του συ-
σπαζόντουσαν μὲ τόσο φρίκη ἐκφρασι, δωτε
δὲ σαναδόμα—παρεγγώντας τὴ σωπή του
—ἀνηγόχησε καὶ ζασφράτησε:

—Τί;... "Ασχημα λοιπόν, τά νέα;... Τὸ
χάσσασε δὲ κατοπτομύριο;

—Τι εἰν' αὐτά πού λές; μούγκρισε τότε
ξαφνιασμένος δὲ Βενεδέττο.

Καὶ σὰν νὰ ξυνόνος Κύριος οἶδε ἀπὸ
ποιά διπασια δινειρόπολήσι του, ἔτριψε τὰ μά-
τια του καὶ προθεσε:

—Μή θάζης τέτοιες ιδέες στὸ μιαρό σου,
γιατὶ τρομάζει, καὶ πού τὶς ἀκούω μόνον!..
Τὸ κατοπτομύριο είναι δικό μας, διάθολε!

Στενογός ἀνακουφίσεως θυγῆ τότε διπτὸ
τὸ στήθο τοῦ Σανσέλμο. Λαμπτοκότησε τὸ
πρόσωπο του ἀπὸ χαρᾶ καὶ μουρμούρισε:

—Ἐπιτέλους!... Μ' ἔκανες μὲ τὸ βήρος σου
τὸ θλιβερό, νὰ νοιώσω ἔναν φόδο διαθολεμ-
μένον!.. Μιλήσε μου, λοιπόν... "Εξηγήσου!
Τὶ πρέπει νὰ κανόνεμε;

Ο Βενεδέττο σούφρωσε τὰ φρύδια του
σκεπτικός καὶ μουρμούρισε:

—Ἐνε λωρίς ἀδόμα... "Ο συννεφόκαιρος
ὅμιλος κ' ή θύελλα, κάνουν νὰ φαίνεται σὰν
νύχτα...

...σάν νύχτα, κι' δημάσ αὐτὸς τὰ τέρατα οἱ
δεμοφύλακες, ἐνίδοιν νὰ ἐργαστοῦμε ἀκό-
μα δῶς τὴν κανονισμένη ώρα!.. διέκοψε δ

—Καλύπτεις γιὰ μᾶς αὐτὸς! ἔξακολούθησε δὲ Βενεδέττο. Τὶ
δυολεία κάνατε, δὴς ώρα ελείπα;

—Νά, αὐτή ποὺ δει κανούμε ἀκόμα: Κουβαλούμε τὴν ξυλεία
ειδούτη δέδω, στὸ φορητό εκείνο πλοίο, τὸ ἀραγγένο εἶκει στὴ
γέφυρα!.. Κι' ἔχεις δίκαιο νὰ λές, πώς είνε καλύτερα γιὰ μᾶς
δηλαγάκης ἀστοκεῖται!.. Μὲ τέτοιον διαθολοσέρα ποὺ φυσάει, δλοι
μας οι κατάδικοι καθαύσατε... Δὲν μποροῦμε νὰ ἐργαστοῦμε..
Κ' οι δεομοφύλακες, ἀποτραπήγμένοι διπτὸ τὸν σέρα μέρος, ραχατεύουν καὶ μᾶς
ἀφίουν ήσυχους!.. Δὲν μᾶς ἐπιθέπουν δος πρέπει!

—Τότε, λοιπόν, δη δραπετεύσις!.. διέκοψε μουρμουριστά δὲ
Βενεδέττο.

—...Είνε εύκοιλωτάπτη! συνέχισε δὲ Σανσέλμο. "Η περιστάσεις
μᾶς παρουσιάζοντας ποὺ λόγονίκει..

—Ἀκούσε μ, τότε! ξανάπτε μὲ θραγή φωνή δ Βενεδέττο,
ἐνώ διλόκηρη διπαρέ του συγκεντρωνόταν στὰ μάτια του. "Ε-
πέριας δηι πρέπει μέσα σὲ δύ ορες, ἀν με γελούσες τόσον κατρό!..
Ξέρεις δηι πρέπει μέσα σὲ δύ ορες, νὰ είμαστε ἐλεύθεροι;

Ο Σανσέλμο τούσφιξε τὸ χέρι, μὲ ἀγρία χαρὰ κι' αὐτός, κι'
εἶπε ἐπίσημα:

(Ακολούθει)

